

Maahanmuuttotoustaistat oppilaat perusopetuksessa

Uusikaupunki

Sisällysluettelo

1	Maahanmuuttotaustaiset oppilaat	3
1.1	Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opettaminen Uudessakaupungissa	3
2	Äidinkieli ja kirjallisuus – oppiaineen tehtävä	5
3	Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) –oppimäärän erityinen tehtävä	6
4	Suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärän erityinen tehtävä.....	8
5	S2-opetuksen käytänteet Uudessakaupungissa	9
5.1	S2-oppimäärän opetuksen järjestäminen.....	10
5.2	Siirtyminen S2-oppimäärästä S1-oppimäärään	11
6	Muita paikallisia painotuksia maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetukseen liittyen	13
6.1	S2-oppilaan arviointi	13
6.2	S2-oppilaan ruotsin kielen (B1-kieli) opetuksen järjestäminen	13
6.3	Oppilaan oman äidinkielen tukeminen	13
6.4	Opetuskielen tukiopetus.....	14
7	Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus.....	16
7.1	Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus Uudessakaupungissa	18
	Liite 1	21
	Liite 2	22
	Liite 3	23
	Liite 4	24

1 Maahanmuuttotaustaiset oppilaat

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuksessa erityisenä tavoitteena on tukea oppilaiden monikielisyyttä sekä identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Siten oppilaat saavat valmiudet tasapainoiseen ja aktiiviseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli ja kulttuuri sekä maassaoloaika.

Maahanmuuttotaustaisia oppilaita rohkaistaan käyttämään osaamiaan kieliä monipuolisesti eri oppiaineiden tunneilla ja muussa koulun toiminnassa. Näin oman äidinkielen oppiminen ja käyttö tukevat eri oppiaineiden sisällön omaksumista ja oppilas oppii viestimään koulun oppiainesisällöistä myös omalla äidinkielellään. Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Oppilaille pyritään tarjoamaan oppilaan oman äidinkielen opetusta.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän valintaa kuvataan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisessä tehtävässä.

Oppilaan oman äidinkielen ja suomen tai ruotsin kielen opetuksen ohella oppilaille annetaan tarvittaessa tukea myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi. Maahanmuuttotaustaiselle oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten. Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaalle laadittava suunnitelma olla osa sitä.

1.1 Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opettaminen Uudessakaupungissa

Tähän dokumenttiin on kootusti kerätty maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opettamiseen liittyviä opetussuunnitelman osia ja niihin liittyviä paikallisia linjauksia. Perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat linjaukset on kuvattu erillisessä perusopetukseen valmistavan opetuksen paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Koulun toimintakulttuuria kehitetään vastavuoroisesti siten, että koulu muodostuu monikulttuuriseksi ja monikieliseksi yhteisöksi. Kouluyhteisössä arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden eri kieli- ja kulttuuritaustoja, ja monikielisyyttä nähdään voimavarana oppimisessa ja osallisuudessa. Monikulttuurisessa koulussa jokainen aikuinen toimii kielellisenä mallina ja vastaa osaltaan myös opettamansa oppiaineen kielen tukemisesta.

Oppilaiden opetuksen järjestäminen ja mahdolliset tukitoimet perustuvat oppilaan yksilöllisten tarpeiden arviointiin. Perusopetuksessa opiskeleville maahanmuuttotaustaisille oppilaille ei lähtökohtaisesti laadita erillistä oppimissuunnitelmaa. Sen sijaan valmistavan opetuksen lisäopetusta saaville oppilaille laaditaan suunnitelma opintoja varten, jossa määritellään opetuksen tavoitteet, sisällöt ja tukitoimet. Näin varmistetaan tarkoituksenmukainen tuki siirtymävaiheessa valmistavasta opetuksesta perusopetukseen.

Suomen kielen
opiskelu
perusopetuksessa

2 Äidinkieli ja kirjallisuus – oppiaineen tehtävä

Tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat kaikkia äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärien opettajat tekevät yhteistyötä. Erityisesti suomen kieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärien yhteistyö vahvistaa suomen oppimisen jatkumoa. Tavoitteena on siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään, kun riittävä suomen kielen taito eri kielitaidon osa-alueilla ja eri tiedonalojen kielissä on saavutettu.

3 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärän erityinen tehtävä

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan suomen kielen taidon kehittymistä, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä yhteiskunnan jäseneksi kasvamista. Lisäksi tärkeää on herättää kiinnostus kielitietoisuuden, monikielisyyden ja kielitaidon elinikäistä kehittämistä kohtaan sekä tarjota välineitä siihen. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua suomenkielisen kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla: kuullun ymmärtämisessä, puhumisessa, luetun ymmärtämisessä ja kirjoittamisessa. Samaan aikaan edistetään tiedonalojen kielten oppimista kaikissa oppiaineissa. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea ja käsitellä tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioida ja analysoida erilaisia monimuotoisia, esimerkiksi puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikielisessä ja kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä tuetaan oppilaita tarkastelemaan kriittisesti kielten ja kulttuurien välisiä hierarkioita ja purkamaan niitä. Samalla oppilaat tulevat tietoisiksi suomen ja ruotsin kielten asemasta kansalliskielinä.

Koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti (Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012)). Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään arvioivat oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista (Perusopetuslaki (628/1998) 30 §). Koska opetus tulee järjestää oppilaan edun (Perusopetuslaki (628/1998) 3a §), ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta. Koulu perustelee oppilaan huoltajalle suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tarpeen sekä selvittää oppilaan edun mukaista oppimäärän valintaa ja valinnan vaikutuksia perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän valinnassa keskeisintä on oppilaan kehittyvä suomen kielen taito eri osa-alueilla. Oppimäärän tarpeen arvioinnissa huomioidaan seuraavat näkökulmat:

Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää,

- jos oppilas tarvitsee vielä suomen kielen peruskielitaidon vahvistamista tai

- jos oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Oppilas opiskelee suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärää,

- jos oppilas on saavuttanut suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteiden mukaisen suomen kielen taidon sen eri osa-alueilla.

Oppimäärän lähtökohtana on toisen kielen oppijan oppimistilanne: oppilas oppii suomea suomenkielisessä ympäristössä, ja hänelle kehittyy monipuolinen suomen kielen taito muiden oppimiensa kielten rinnalle.

Oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta oppilaalle seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Erityisesti on tärkeää varmistaa oppimäärän sopivuus opetuksen nivelvaiheiden yhteydessä, esimerkiksi siirryttäessä kolmannelle ja seitsemännelle luokalle. Tavoitteena on, että oppilas siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opiskelusta suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun, kun riittävä suomen kielen taito eri kielitaidon osa-alueilla ja yleisessä tiedonalojen kielessä on saavutettu. Oppimäärän vaihtoa suositellaan, kun merkittäviä puutteita oppilaan suomen kielen taidon eri osa-alueilla ei ole. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään siirtymävaiheessa voidaan hyödyntää yhteis- ja samanaikaisopettajuutta.

Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot sekä kotoutumisen tukeminen.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin.

Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Tärkeää on, että opetusjärjestelyistä ja ryhmittelystä huolimatta oppilas tulee osalliseksi samoista tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Opetusta voidaan järjestää myös samanaikais- tai yhteisopetuksena.

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukitoimia (Perusopetuslaki (628/1998) 20 b § ja 20 c §). Tiedonalojen kielen oppimista tuetaan erityisesti opetuskielen tukiopetuksen avulla.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksessa tehdään jatkuvaa yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän sekä muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien opettajien kanssa. Yhteistyössä kotien, muiden oppiaineiden opetuksen sekä oman äidinkielen opetuksen kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellisiä ja kulttuurisia identiteettejään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Kielellisten identiteettien rakentamiseen liittyy monikielisyys. Suomen perustuslain (Suomen perustuslaki (731/1999) 17 §) mukaan kaikilla kieliryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän järjestämiseen liittyvät paikallisesti päätettävät asiat kirjataan luvun 10.5, *Paikallisesti päätettävät asiat* mukaisesti.

4 Suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärän erityinen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaiden monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisten identiteettien rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikielisessä ja kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä tuetaan oppilaita tarkastelemaan kriittisesti kielten ja kulttuurien välisiä hierarkioita ja purkamaan niitä. Oppilaita ohjataan ymmärtämään koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

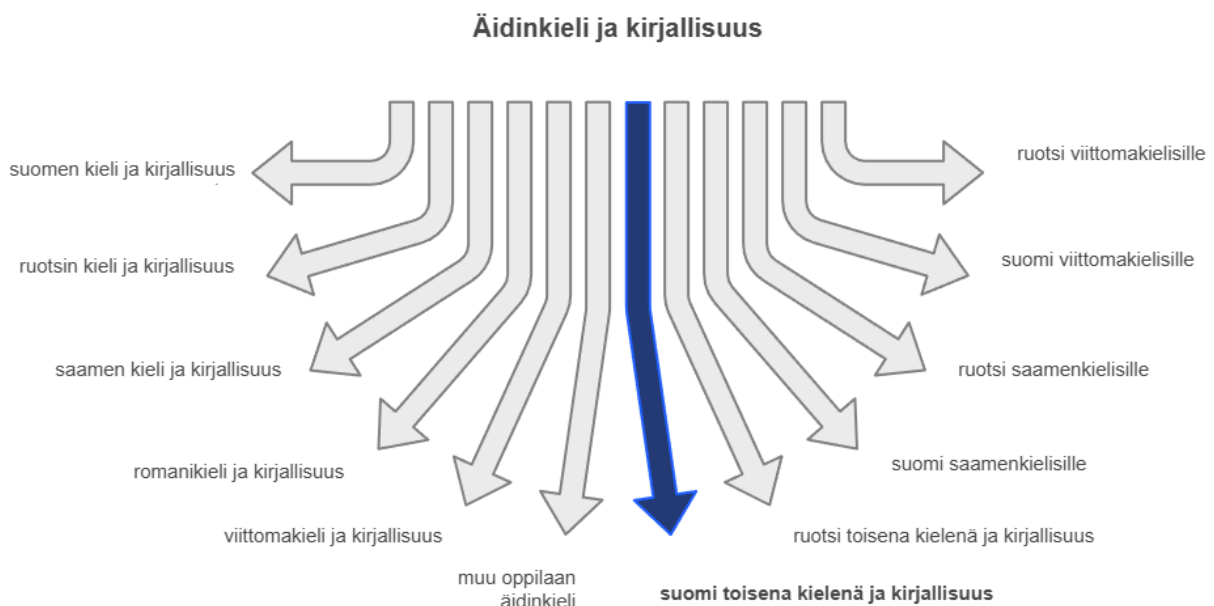
Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema tosiasiallisena enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksessa tehdään jatkuvaa yhteistyötä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän sekä muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien opettajien kanssa. Yhteistyön tarve korostuu erityisesti vaihdettaessa oppimäärää suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään. Oppimäärää vaihtaneen oppilaan oppimista seurataan, ja tarvittaessa oppilas ohjataan oppimisen tuen piiriin.

Yhteistyössä kotien, muiden oppiaineiden opetuksen sekä mahdollisen oman äidinkielen opetuksen kanssa suomen kieli ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellisiä ja kulttuurisia identiteettejään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Kielellisten identiteettien rakentamiseen liittyy monikielisyys. Suomen perustuslain (Suomen perustuslaki (731/1999) 17 §) mukaan kaikilla kieliryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

5 S2-opetuksen käytänteet Uudessakaupungissa

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääristä (ks. Kuva 1). Kyseinen oppimäärä eroaa suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärästä muun muassa tavoitteiden, sisältöjen ja arviointikriteerien osalta. S2-opetus ei ole suomen kielen tuki- tai erityisopetusta, vaan oma oppimääränsä, jonka opetus toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti. S2-opetusta ei tule sekoittaa kielellisesti tuettuun (KIETU) opetukseen, jossa oppilaalle järjestetään kielipedagogista apua eri oppiaineiden opiskeluun oppimisen tukimuotona.

Made with Napkin

Kuva 1 Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärät

S2-opetuksen (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus) keskeiset sisällöt on jaoteltu [opetussuunnitelman perusteissa vuosiluokittain \(1–2, 3–6 ja 7–9\)](#). Opetus suunnitellaan ja eriytetään oppilaan kielitaidon taso huomioiden, ja oppilaan edistyminen ohjaa opetuksen tavoitteita vuosiluokan ohella. Kielen oppiminen nähdään jatkuvana prosessina, joka tapahtuu kaikissa oppiaineissa.

Ryhmittelyistä ja opetuksen toteutustavoista riippumatta oppilas osallistuu opetukseen siten, että hän käsittelee samoja tekstilajeja kuin muutkin vuosiluokan oppilaat. Kielen oppimista tuetaan hyödyntämällä monipuolisia oppimisympäristöjä, jotka vahvistavat kielitaitoa eri tilanteissa.

Tiivistetysti opetus rakentuu seuraaviin tavoitteisiin:

- Vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- Tekstien tulkitseminen ja ymmärtäminen
- Tekstien tuottaminen
- Sanaston ja kielen rakenteiden hallinta

- Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen
- Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Keskeiset periaatteet S2-oppilaiden opetuksessa ovat seuraavat:

- Monipuoliset ilmaisutavat
  - Oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan eri tavoin, esimerkiksi:
    - puhe, kirjoittaminen
    - kuvat, draama, musiikki
    - toiminnalliset ja matemaattiset tehtävät
- Yhteinen ymmärrys ja vuorovaikutus
  - Oppilaan kanssa kommunikoidaan oppilaan osaamilla kielillä ja tavoilla, jotka tukevat ymmärtämistä. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään:
    - selkokieltä
    - visuaalista tukea
    - monikielisiä resursseja
- Digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen
  - Opetuksessa käytetään pedagogisesti tarkoituksenmukaisia digitaalisia välineitä ja oppimisympäristöjä kielen oppimisen tukena.
- Toimiva kielitaito arjessa ja opinnoissa
  - Tavoitteena on, että oppilas saavuttaa riittävän suomen kielen taidon:
    - osallistumiseen kouluyhteisössä
    - oppiaineiden opiskeluun
    - jatko-opintoihin siirtymiseen
- Kieli oppimisen välineenä
  - Oppilasta ohjataan käyttämään kieltä aktiivisesti kaikessa oppimisessa eri oppiaineissa.
- Kielellinen ja kulttuurinen identiteetti
  - Oppilasta tuetaan:
    - arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan
    - rakentamaan monikielistä identiteettiä

5.1 S2-oppimäärän opetuksen järjestäminen

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärää opiskelee oppilas, jonka suomen kielen taito ei vielä ole riittävä suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärän tavoitteiden saavuttamiseen. Oppimäärän valinta perustuu oppilaan kielitaidon arviointiin ja oppimisen tarpeisiin, ei taustatekijöihin. Huoltaja tekee oppimäärää koskevan päätöksen koulun asiantuntijankemykseen pohjautuen.

Opetus suunnitellaan oppilaskohtaisesti vuosittain ja sitä voidaan toteuttaa joustavasti eri tavoin:

- S2-oppitunnit sijoitetaan lukujärjestykseen pääsääntöisesti rinnakkain S1-opetuksen kanssa.
- S2-oppilaan osallistuessa suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärän tunneille, opetusta ja tehtäviä on eriytettävä niin, että oppilas voi opiskella S2-oppimäärän tavoitteiden mukaisesti ja tämä huomioidaan myös arvioinnissa.
- Opetusta voidaan myös järjestää:
  - erillisessä S2-ryhmässä (tyypillisesti 1–3 viikkotuntia S2-opettajan johdolla),
  - samanaikaisopetuksena muun opetuksen yhteydessä,
  - tai näiden yhdistelmänä.

Kaikissa toteutustavoissa opetuksen suunnittelu ja oppimisen arviointi toteutetaan opettajien yhteistyönä.

5.2 Siirtyminen S2-oppimäärästä S1-oppimäärään

Siirtymistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärään tarkastellaan, kun oppilaan suomen kielen taito on kehittynyt riittäväksi eri kielitaidon osa-alueilla ja eri tiedonalojen kielessä. Arvioinnissa huomioidaan oppilaan kokonaiskielitaito, ei ainoastaan yksittäisiä osa-alueita.

Oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti osana oppilaan oppimisen seuranta. Erityistä huomiota kiinnitetään nivelvaiheissa, vähintään siirryttäessä kolmannelle ja seitsemännelle luokalle. Kielitaidon arvioinnin tukena voidaan hyödyntää Opetushallituksen [kehittyvän kielitaidon asteikkoa](#). Asteikko kuvaa kielitaidon kehittymistä ja tuen tarvetta. Se auttaa hahmottamaan oppilaan vahvuuksia, vaikka kielitaito kehittyikin harvoin suoraviivaisesti tasolta toiselle. Asteikkoa käytetään opetuksen ja materiaalien suunnittelun tukena, ei S2-oppimäärän arvioinnin perusteena.

Oppimäärän vaihtoa suomen kieli ja kirjallisuus (S1) -oppimäärään suositellaan, kun oppilaan suomen kielen taidossa ei ole sellaisia puutteita, jotka estäisivät S1-oppimäärän tavoitteiden saavuttamista. Arvio perustuu oppilaan kielitaidon kokonaisarvioon ja pedagogiseen harkintaan.

Oppimäärän vaihtamisen tarvetta tarkastellaan ensisijaisesti lukuvuoden lopussa, ja varsinainen siirtyminen S1-oppimäärään toteutetaan pääsääntöisesti seuraavan lukuvuoden alussa. Huoltaja päättää oppimäärän vaihtamisesta koulun ehdotuksen pohjalta. Päätöksen jälkeen tieto oppimäärän muutoksesta kirjataan oppilastietojärjestelmään koulusihteerin toimesta.

Oppimäärää vaihtaneen oppilaan oppimista seurataan erityisen tarkasti siirtymävaiheessa. On tärkeää huomioida, että päätös oppimäärästä ei ole pysyvä. Mikäli myöhemmin todetaan, että S2-oppimäärä tukee oppilaan oppimista paremmin, oppimäärä voidaan vaihtaa takaisin. Mikäli oppilas tarvitsee laajempaa tukea, tuen tarve arvioidaan yhteistyössä erityisopettajan kanssa, ja oppilaalle järjestetään tarvittavat tukitoimet.

S1-oppimäärän opetuksessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä S2-opettajan kanssa. Opetusta ja ryhmittelyjä voidaan järjestää joustavasti oppilaan tarpeiden mukaan hyödyntäen esimerkiksi yhteis- ja samanaikaisopettajuutta.

Muita paikallisia painotuksia
maahanmuuttotaustaisten
oppilaiden opettamiseen
liittyen

6 Muita paikallisia painotuksia maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetukseen liittyen

6.1 S2-oppilaan arviointi

S2-oppilaan arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin ja arvioinnin kriteereihin, opettajan jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin sekä oppilaan antamaan näyttöön. Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kielen ja oppimisen kehittymistä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan oma edistymisensä, vahvuutensa ja kehittämistarpeensa.

Arviointi on osa päivittäistä opetusta ja oppimisprosessia, ja sitä toteutetaan konkreettisilla ja vaihtelevilla tavoilla. Oppilaan arvioinnissa huomioidaan oppiaineen tavoitteet sekä oppilaan mahdollisuudet osoittaa osaamistaan erilaisin tavoin. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan perusopetuksessa opiskelema aika sekä hänelle järjestetyt tukitoimet.

Vuosiluokilla 1–2 arviointi on sanallista. Ylemmillä vuosiluokilla arviointitapa määräytyy paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Sanallista arviointia voidaan käyttää silloin, kun se tukee maahanmuuttotaustaisen oppilaan oppimista, arvioinnin ymmärrettävyyttä ja oppilaan kielellisten valmiuksien huomioimista (ks. Liite 1 ja Liite 2). Päätösarviointi annetaan aina numeerisena. Sanallista arviointia voidaan käyttää myös numeerisen arvioinnin rinnalla tai sen sijaan silloin, kun se on maahanmuuttotaustaisen oppilaan edun mukaista.

Tavoitteena on, että arviointi on monipuolista, kannustavaa ja oppimista ohjaavaa. Kaikissa oppiaineissa huomioidaan kielitietoisuus ja se, että opiskelussa tarvittavan kielitaidon kehittyminen vie aikaa.

6.2 S2-oppilaan ruotsin kielen (B1-kieli) opetuksen järjestäminen

S2-oppilas osallistuu ruotsin kielen opiskeluun vuosiluokkansa mukana. Oppilaan opiskelu voidaan myös järjestää osittain toisin, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteita ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta (Perusopetuslaki 628/1998, 18 §). Oppiaineesta vapauttaminen edellyttää aina erityisen painavia perusteita ja perustuu tapauskohtaiseen harkintaan. Pelkkä kieli- tai kulttuuritausta ei ole peruste vapautukselle. Mahdollisesta vapauttamisesta tehdään hallintopäätös perusopetuslain 18 §:n mukaisesti huoltajan hakemuksesta.

6.3 Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaalla on oikeus käyttää omaa äidinkieltään oppimisen tukena. Oman äidinkielen käyttö vahvistaa oppimista, ajattelun kehittymistä sekä uusien asioiden ymmärtämistä. Oppilasta kannustetaan hyödyntämään kaikkia osaamiaan kieliä monipuolisesti eri oppiaineissa ja koulun arjessa.

Koulussa tuetaan monikielisyyttä esimerkiksi:

- sallimalla ja rohkaisemalla oman äidinkielen käyttöön oppimistehtävissä suomen kielen rinnalla
- hyödyntämällä eri kieliä tiedonhankinnassa ja käsitteiden ymmärtämisessä
- tukemalla oppilaan identiteetin ja kielitaidon kehittymistä
- tekemällä yhteistyötä huoltajien kanssa

Kaupunki järjestää oman äidinkielen opetusta lukuvuosittain tarkistettavan tarpeen mukaan. Opetuksen järjestäminen riippuu esimerkiksi ilmoittautuneiden määrästä ja opetusresursseista. Huoltajille tiedotetaan:

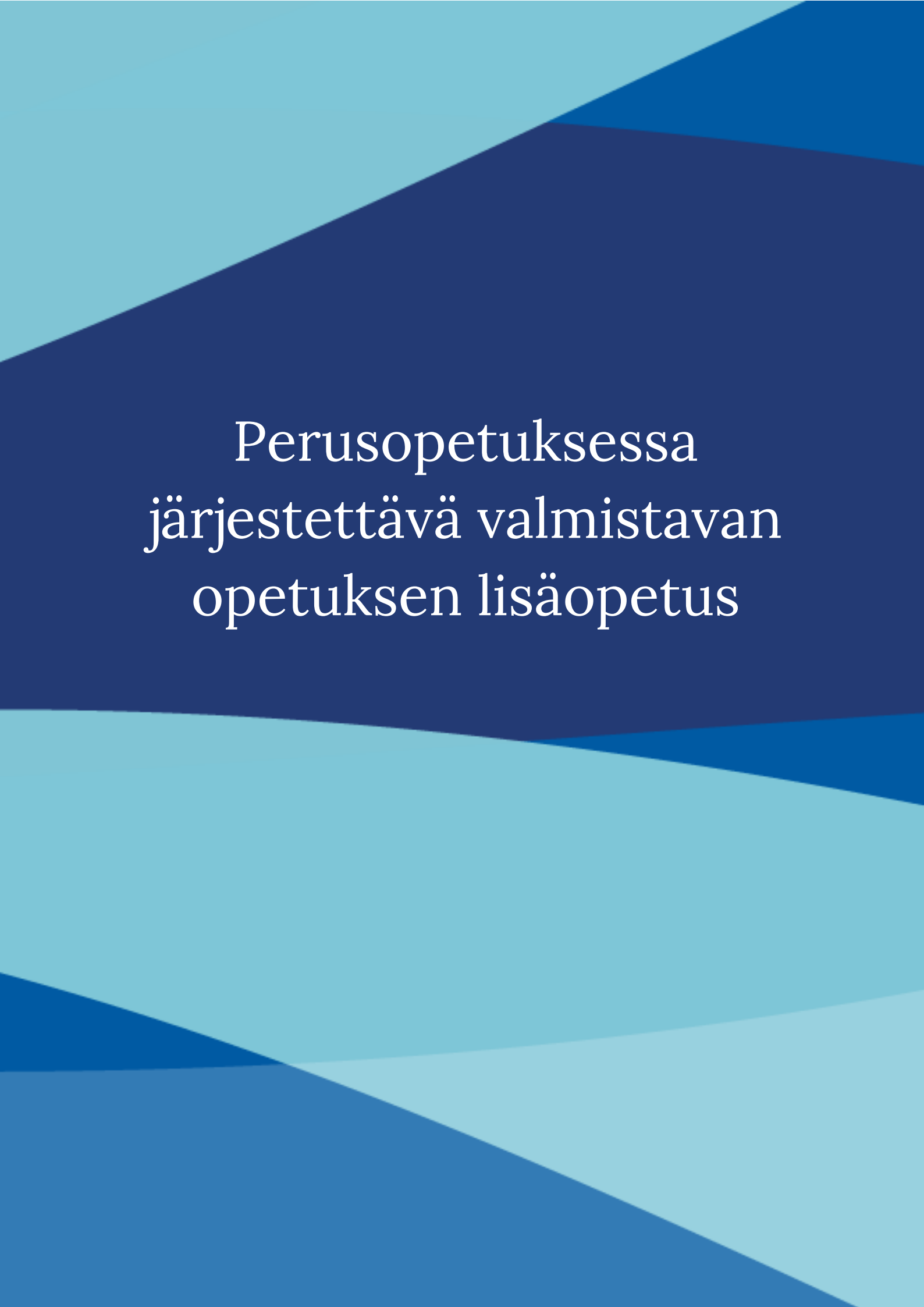
- oman äidinkielen opetuksen mahdollisuudesta
- opetuksen tavoitteista ja merkityksestä oppilaan oppimiselle
- ilmoittautumiskäytännöistä ja aikatauluista

Tiedottaminen toteutetaan ensisijaisesti oppilastietojärjestelmän kautta. Todistusohjat oman äidinkielen opetukseen ovat liitteenä (Liite 3 ja Liite 4).

6.4 Opetuskielen tukiovetus

Opetuskielen tukiovetus on tärkeä ryhmäkohtaisen tuen muoto erityisesti niille oppilaille, joiden koulunkäynti tapahtuu muulla kuin äidinkielellä. Opetuskielen tukiovetuksessa vahvistetaan oppilaan valmiuksia ymmärtää ja käyttää eri oppiaineissa tarvittavaa kieltä. Tuki kohdistuu esimerkiksi oppiaineiden keskeisiin käsitteisiin, teksteihin ja tehtäviin sekä oppilaan omaan suulliseen ja kirjalliseen tuottamiseen.

Opetuskielen tukiovetusta voidaan toteuttaa osana oppitunteja samanaikais- tai yhteisopetuksena, pienryhmässä tai tarvittaessa oppituntien ulkopuolella. Opettajien välinen yhteistyö on keskeistä opetuskielen tukiovetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja tuen vaikuttavuuden seurannassa. Opetuskielen tukiovetuksen antamisesta tehdään kirjaus oppilashallintojärjestelmään.

Perusopetuksessa
järjestettävä valmistavan
opetuksen lisäopetus

7 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Valmistavan opetuksen lisäopetusta saavat oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita. Opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa koulun opetuskielessä. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 103/2025 5 §.)

Perusopetukseen siirtyvillä oppilailla tarkoitetaan oppilaita, jotka ovat päättäneet valmistavan opetuksen samana tai sitä edeltävänä vuonna. Oppilaan edun kannalta on tarkoituksenmukaista, että hän siirtyy perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen suoraan perusopetukseen valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen on tarkoituksenmukaista ohjata oppilaat, joilla on vielä perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1) opetuskielessä ([Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus](#)) tai puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntihistoria. Myös oppilaat, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sen loppuvaiheessa, voivat tarvita valmistavan opetuksen lisäopetusta.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetus voidaan järjestää enintään vuoden ajaksi (Laki perusopetuslain muuttamisesta 103/2025 9 §). Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, ja se voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetusta saavan oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen arvioinnin periaatteita.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan peruskielitaitoa opetuskielessä ja eri tiedonalojen kielissä. Peruskielitaidolla tarkoitetaan sellaisia suomen/ruotsin kielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee perusopetuksessa. Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä sekä tuottaa niitä.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on kielitietoista opetusta. Opetuksessa keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen suullisesti ja kirjallisesti sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen.

Oppilas etenee opinnoissaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettyjen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Myös opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain on mahdollista valmistavan opetuksen lisäopetuksessa. Tällöin noudatetaan luvussa 5.4.3 kuvattuja periaatteita.

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan lähtökohtaisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnin tekee perusopetukseen valmistavaa opetusta antanut opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Jos oppilas siirtyy valmistavan opetuksen lisäopetukseen myöhemmin, arviointi tehdään yhteistyössä oppilasta opettavien perusopetuksen opettajien kanssa. Arviointi kohdistuu opetuskielen peruskielitaitoon ja eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallintaan.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjataan lähtökohtaisesti ne oppilaat, joiden peruskielitaito opetuskielessä on pääasiassa vielä kehittyvän alkeiskiellitaidon (A1) vaiheessa. Tällöin oppilas selviää useimmin toistuvista arkisista koulun kielenkäyttötilanteista. Hän osaa nimetä tuttuja asioita sekä tunnistaa puhutusta ja kirjoitetusta kielestä tuttuja sanoja ja ilmauksia, lyhyitä ohjeita ja tuttuja

aiheita. Opetuspuheesta ja opetuksessa käytetyistä teksteistä hän ymmärtää aiheen kuvien ja ydinsanojen avulla ja osaa tuottaa lyhyitä tekstejä. Oppilas tarvitsee malleja ja tukea tekstien ymmärtämiseen, tulkitsemiseen ja tuottamiseen. ([Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus.](#))

Oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten opettajien yhteistyönä. Suunnitelmassa kuvataan oppilaan opetuskielen opetuksen tavoitteet erityisesti niissä oppiaineissa, joissa valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan sekä muut valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteet. Suunnitelmaa laativat opettajat käyvät keskustelun valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeesta ja tavoitteista oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on joustavaa, suunnitelmallista ja oppilaan tarpeiden mukaan muuttuvaa. Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikais- tai yhteisopetuksena, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Opetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämiseksi koulussa voidaan nimetä vastuupettaja. Vastuupettaja osallistuu yhteistyössä muiden opettajien kanssa oppilaan suunnitelman ja työjärjestyksen laatimiseen ja voi toimia myös yhteis- ja samanaikaisopettajana valmistavan opetuksen lisäopetuksessa.

7.1 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus Uudessakaupungissa

Oppilaan lisäopetuksen tarpeen arviointi ja opetukseen ohjaaminen

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan ensisijaisesti valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnin tekevät oppilasta opettaneet opettajat yhteistyössä. Lisäopetuksen tarvetta voidaan käsitellä myös mahdollisessa siirtopalaverissa, jonka järjestää oppilaan senhetkinen opettaja. Palaveriin kutsutaan oppilas, huoltajat, tulevan koulun opettaja sekä mahdollinen valmistavan opetuksen lisäopetuksen vastuuopettaja. Mikäli erillistä siirtopalaveria ei ole tarpeen järjestää, huoltajille tiedotetaan oppilaan opetuksen järjestämiseen, mahdolliseen valmistavan opetuksen lisäopetukseen sekä muihin tukitoimiin liittyvistä asioista muulla tavoin.

Oppilaan opetuskielen peruskielitaitoa sekä eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallintaa arvioidaan valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnissa voidaan hyödyntää kehittyvän kielitaidon asteikkoa. Valmistavan opetuksen lisäopetusta voidaan tarjota oppilaille, joiden opetuskielen taito on vielä kehittyvän alkeiskielitaidon tasolla (A1), joilla on puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntihistoria tai jotka tarvitsevat vielä lisätukea suomen kielessä valmistavan opetuksen jälkeen.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen liittyvät päätökset ja keskeiset tiedot kirjataan koulun käytössä olevaan oppilashallintojärjestelmään. Mikäli oppilaalla on oppimisen tai koulunkäynnin tuen tarpeita, arvioidaan tapauskohtaisesti, hyötyykö oppilas ensisijaisesti valmistavan opetuksen lisäopetuksesta vai perusopetuksen tukimuodoista, kuten erityisopetuksesta, tai niiden yhdistelmästä. Mahdollinen valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve kirjataan oppilaan opinto-ohjelmaan valmistavan opetuksen päätteeksi.

Yhteistyö valmistavan opetuksen ja perusopetuksen välillä

Valmistavan opetuksen lisäopetus toteutetaan yhteistyössä valmistavan opetuksen ja perusopetuksen opettajien kesken. Oppilaan opintojen järjestämistä suunnitellaan oppilaskohtaisesti. Oppilasta opettavat opettajat arvioivat yhdessä, missä oppiaineissa ja millä tavoin lisäopetus parhaiten tukee oppilaan oppimista.

Lisäopetuksen järjestämisen periaatteet, vastuut ja yhteistyökäytännöt

Valmistavan opetuksen lisäopetus on joustavaa ja oppilaan tarpeisiin perustuvaa opetusta, jota voidaan toteuttaa esimerkiksi

- samanaikaisopetuksena
- yhteisopetuksena
- pienryhmäopetuksena
- erillisinä lisätunteina
- henkilökohtaisena ohjauksena.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnittelusta ja seurannasta vastaa oppilaan opetuksesta vastaava opettaja tai koulun erikseen nimeämä valmistavan opetuksen lisäopetuksen vastuuopettaja. Lisäopetusta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien sekä tarvittaessa erityisopettajan ja suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opettajan kanssa.

Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan enintään yhden vuoden ajan valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen. Oppilas etenee valmistavan opetuksen lisäopetuksessa pääsääntöisesti vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti niissä oppiaineissa, joissa hän lisäopetusta tarvitsee.

Tarvittaessa eteneminen voidaan suunnitella myös tavoitekokonaisuuksittain oppilaan kielitaidon, koulunkäyntihistorian ja oppimisedellytysten perusteella.

Oppilaan lisäopetuksen tavoitteet

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan peruskielitaitoa opetuskielessä sekä eri oppiaineiden tiedonalojen kieltä. Peruskielitaidolla tarkoitetaan niitä opetuskielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee perusopetuksessa opiskeluun. Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia

- lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä
- käyttää eri oppiaineiden käsitteitä
- tuottaa oppiaineille tyypillisiä tekstejä.

Oppilaan lisäopetuksen suunnitelma

Oppilaalle laaditaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelma opettajien yhteistyönä. Suunnitelmaan kirjataan esimerkiksi

- oppilaan lisäopetuksen tavoitteet
- oppiaineet, joissa lisäopetusta annetaan
- lisäopetuksen toteuttamistavat
- lisäopetuksen aloitusajankohta
- arvio lisäopetuksen kestosta.

Lisäopetuksen kesto voi olla enintään yksi vuosi valmistavan opetuksen päättymisestä. Suunnitelman laatimisesta ja mahdollisesta päivittämisestä vastaa oppilaan opetuksesta vastaava opettaja tai koulun erikseen nimeämä valmistavan opetuksen lisäopetuksen vastuuopettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Suunnitelma kirjataan koulun käytössä olevaan oppilashallintojärjestelmään. Suunnitelman laatimisesta ja tavoitteista keskustellaan oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Oppimisen seuranta ja lisäopetuksen tarpeen arviointi

Oppilaan opiskelua ja oppimista seurataan osana perusopetuksen normaalia arviointia. Oppilaan osaamista arvioidaan perusopetuksen arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Arvioinnissa voidaan käyttää myös sanallista arviointia. Perusopetuksen päättöarviointi annetaan opetussuunnitelman mukaisesti numeerisena.

Lisäopetuksen tarvetta arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien kanssa. Mikäli oppilas ei enää tarvitse lisäopetusta, se voidaan päättää ennen yhden vuoden enimmäiskeston täyttymistä. Tämä kirjataan oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelmaan.

Liitteet

Liite 1

Maahanmuuttotaustaisen oppilaan sanallinen arviointi

S2-oppilaan arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin ja arvioinnin kriteereihin, opettajan jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin sekä oppilaan antamaan näyttöön. Oppilaan arvioinnissa huomioidaan oppiaineen tavoitteet sekä oppilaan mahdollisuudet osoittaa osaamistaan erilaisin tavoin. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan perusopetuksessa opiskelema aika sekä hänelle järjestetyt tukitoimet. Kaikissa oppiaineissa huomioidaan kielitietoisuus ja se, että opiskelussa tarvittavan kielitaidon kehittyminen vie aikaa.

Vuosiluokilla 1–2 arviointi on sanallista. Ylemmillä vuosiluokilla arviointitapa määräytyy paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Sanallista arviointia voidaan käyttää silloin, kun se tukee maahanmuuttotaustaisen oppilaan oppimista, arvioinnin ymmärrettävyyttä ja oppilaan kielellisten valmiuksien huomioimista. Päätösarviointi annetaan aina numeerisena. Sanallista arviointia voidaan käyttää myös numeerisen arvioinnin rinnalla tai sen sijaan silloin, kun se on maahanmuuttotaustaisen oppilaan edun mukaista.

Sanallista arviointia annettaessa oppiaineen kohdalle tulee todistuksessa numeron tilalle *hyväksytty/hylätty* ja sanallinen arviointi tulostuu erilliselle liitteelle. Sanallisessa arvioinnissa voidaan kuvata työskentelytaitoja ja edistymistä oppiaineessa.

Luokan-/aineenopettaja antaa sanallisen arvioinnin yhteistyössä mahdollisten muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Wilmassa valitaan S (= hyväksytty) tai H (=hylätty) ja kirjoitetaan sanallinen arviointi. Alle on koottuna lausepankkiin arviointilauseita, joita voi käyttää sanallisen arvioinnin antamisessa (1 - 2 lausetta/ oppiaine). Niitä saa halutessaan muokata ja voi myös tehdä itse omia lauseita sanallista arviointia antaessa.

Lausepankki maahanmuuttotaustaisen oppilaan sanalliseen arviointiin

- Olet suoriutunut _____ (missä oppiaineessa) hyväksytysti.
- Tarvitset vielä tukea ja ohjausta _____ (minkä oppiaineen) oppitunneilla ja tehtävissä.
- Tarvitset tukea ohjeiden ymmärtämiseen ja niiden mukaan toimimiseen.
- Harjoittelet vielä kysymään neuvoa, kun et ole ymmärtänyt jotakin asiaa.
- Tarvitset vielä harjoitusta pari- ja ryhmätyöskentelyssä.

- Suoriudut hyvin _____. (missä oppiaineessa)
- Olet usein aktiivinen oppitunneilla.
- Teet hyvin sinulle annetut tehtävät.
- Ymmärrät yleensä ohjeet ja osaat usein toimia niiden mukaan.
- Osaat kysyä neuvoa, jos et ymmärrä jotakin asiaa.
- Osaat toimia muiden kanssa yhteistyössä.

- Suoriudut erinomaisesti _____. (missä oppiaineessa)
- Olet aina aktiivinen oppitunneilla.
- Teet tunnollisesti sinulle annetut tehtävät.
- Ymmärrät ohjeet ja toimit niiden mukaan.
- Kysyt aina rohkeasti, jos et ymmärrä jotakin asiaa.
- Huomioit erinomaisesti muut ja osaat tehdä yhteistyötä muiden kanssa.

Liite 2

UUDENKAUPUNGIN KAUPUNKI
Uudenkaupungin yhtenäiskoulu

LIITE LUKUVUOSITODISTUKSEEN
2023-2024
21.12.2023

Haamu Hessu
18.08.2014

7 . luokka

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Olet suoriutunut hyväksytysti. Olet usein aktiivinen oppitunneilla.

Maantieto

Suoriudut hyvin maantiedossa. Osaat kysyä neuvoa, jos et ymmärrä jotakin asiaa.

Uskonto/Elämäkatsomustieto

Olet suoriutunut elämäkatsomustiedossa hyväksytysti. Tarvitset vielä tukea ja ohjausta oppitunneilla ja tehtävissä.

Liite 3

UUSIKAUPUNKI

TODISTUS MAAHANMUUTTAJIEN OMAN ÄIDINKIELEN OPETUKSEEN OSALLISTUMISESTA

30.5.2026 ____ vuosiluokka

Oppilas xxxx xxxxx on osallistunut oman äidinkielen opetukseen ja saanut edistymisestään seuraavan arvion:

Perusopetusta täydentävä ukrainan kieli

Oppilas on säännöllisesti osallistunut ukrainan kielen (MAI) opetukseen xxx min/vko lukuvuoden aikana ja on edistynyt ukrainan kielen osaamisessa seuraavilla osa-alueilla:

Lukuvuoden aikana oppilas on opetellut ukrainan kielioppia seuraavilla osa-alueilla:

Uudessakaupungissa ____/____ 2026

---

opettaja

---

huoltajan allekirjoitus

Liite 4

UUSIKAUPUNKI

СВІДОЦТВО ПРО УЧАСТЬ У НАВЧАННІ РІДНОЇ МОВИ ДЛЯ ІМІГРАНТІВ

30.5.2026   ___ клас

Учень/учениця xxxx xxxxx брав(ла) участь у навчанні своєї рідної мови та отримав(ла) таке оцінювання:

Додаткове до базової освіти вивчення української мови

Протягом навчального року учень/учениця регулярно брав(ла) участь у навчанні української мови (МАІ) xx хв/тиждень та досяг(ла) прогресу в таких сферах володіння мовою:

Протягом навчального року учень/учениця вивчав(ла) граматику української мови з таких розділів:

Уусікаупункі ___ / ___ 2026

_____

вчитель

_____

підпис опікуна